

Драге колеге,

Видимо да се заиста максимално трудите да организујете и одржавате наставу на даљину. Ово је једна комплетно нова ситуација за вас и ви се заиста добро сналазите. Чињеница је да сви морамо да учимо у ходу и да се мењамо и побољшавамо свој рад онако како се ситуација развија и како нам новостечено искуство налаже.

У последњих неколико дана добијамо информације од ученика и родитеља да имају потешкоћа у смислу великог броја садржаја и обавеза које долазе из школе и да не могу да држе корак са тим.

С тим у вези желеле бисмо да вас подсетимо на неколико ствари.

- Настава у школи у нашем систему доминантно користи усмено излагање наставника (у много различитих облика: монолог, дијалог, групна дискусија,..) те је слушни (аудитивни) канал, односно „жива реч“ оно на шта су наши ученици превасходно навикли. Настава у кућним условима у нашој ситуацији овај начин комуницирања по својој природи не може да фаворизује и уместо тога захтева читање са разумевањем. Подсећамо вас да су у свим међународним истраживањима до сад наши ученици најлошије рангирани управо у области разумевања прочитаних садржаја. Нашој деци је то заиста тешко. То је чињеница коју би требало да имате у виду када им припремате материјал за учење. Дакле, већини њих је потребно да им неко исприча или усмено објасни садржај као и да им усмено поставља питања. Ако то у овим условима не могу њихови родитељи онда се проблем увећава. Ово посебно важи за ученике са слабијим успехом.
- Због наведене ситуације давање садржаја у писаном облику било мејлом, вибером и сл. који садрже велики број информација је неделотворан. Ви уложите пуно времена да то припремите, родитељима треба много времена да то пренесу деци, деци која сама уче треба више него иначе времена да то савладају или не успевају уопште да се изборе са добијеним садржајем и тако пута број предмета. (Посебно је неделотворно да деци уместо спремљеног материјала кажете да прочитају лекцију у уџбенику на одређеној страни или да фотографирате ту лекцију и пошаљете је мејлом.) Родитељи се на крају осећају исцрпљено а деца која хоће да раде беспомоћно.
- Саветујемо вам да због тога писане садржаје сведете на основне информације. За млађи узраст то су једна-две информације по тексту, а за старији не више од три-четири. Боље је давати више пута мањи број информација него у једном тексту или лекцији већи број чињеница. Треба се усредсредити на базичне појмове који су неопходни за даље учење и избегавати детаљисање и опширност. Треба користити једностане краће реченице и начине изражавања. Пожељно је коришћење илустрација, дијаграма, шема, графика, стрипа. Не треба давати сва упутства на почетку, већ и током изношења садржаја. Такође не треба питања за проверу давати само на крају лекције већ после сваке мање целине.

- Користите вођено или истраживачко читање (прво поставите питање па онда од ученика тражите да пронађе одговор у тексту који следи). Уместо класичне провере путем теста и сл. можете тражити да вам у једном пасусу пронађу или подвуку кључну реченицу, да изабере неку информацију која им је у неком тексту била најинтересантнија и објасне зашто или да подвуку део који им је био најдосаднији док су читали и образложење, итд. Такође уместо писаних одговора можете да тражите илустрације, графичке приказе, шеме, стрип, мапе ума и сл. Можете да испретурате намерно редослед у неком тексту и да тражите да га ученици сложе по неком логичком реду или по одређеној хронологији. Можете да им дате један непознат појам и да тражите да сами пронађу и пошаљу објашњење речима, сликом,... и да онда бирате најтачније, најоригиналније, најлепше... објашњење, итд. Бирајте јавно у свакој недељи највреднијег, најкомуникативнијег, најдуховитијег, најкреативнијег, ученика и потрудите се да свако дете у групи понесе бар једном неку титулу.
- Користите максимално кућне ресурсе ученика. Предност учења у кућним условима је што ученици не морају да седе у једном простору као што је учионица већ могу током учења слободније да се крећу и раде у више наврата а не строго у току одређеног часа. Омогућите им да се током учења крећу и буду моторички и мануелно активни – то је оно што недостаје школској настави а деци изузетно прија (да измере или направе нешто у дворишту/ да посматрају нешто у башти или са терасе и после то опишу/ да сортирају неке намирнице у кухињи, измере их на кухињској ваги, изразе то у различитим мерним јединицама, поређају по растућем низу и направе дијаграм/ да прате потрошњу воде у домаћинству/ да прате које се мере заштите од вируса спроводе у њиховој кући табеларно/ да пронађу одређене алате који њихови родитељи користе код куће и опишу принцип рада неког од њих ...). Такође их усмерите на неке едукативне материјале које можда имају у кући (сликовнице, књиге, часописе, уџбенике старијег брата, фотографије). Ко их има може за остале ученике да припреми неки додатни интересантан краћи приказ који ће онда ти други да оцене на некој скали ,...
- Пребукираност лекцијама доводи до контра-ефекта. Врло мало ће бити запамћено и употребљиво за даље учење а степен мотивисаности за даљи рад ће бити све нижи (ми сада не знамо да ли ћемо овако радити још две недеље или, далеко било, два месеца). Зато будите слободни да изађете из класичне шеме лекција-провера знања путем теста или есејских питања, дајте учењу једну опуштенију ноту, користите елементе игре и забаве, омогућите деци да буду активна и искажу неке своје предности које у класичној школској атмосфери нису могла. Имајте у виду и децу којој тате и маме из разних разлога не могу да помогну и која су у овој ситуацији препуштена само вама. Оперативни планови вам намећу укупан број часова обраде и утврђивања као и редослед наставних садржаја али ви одређујете обим и количину информација коју ћете захтевати од ученика у новонасталим околностима. У овој ванредној ситуацији најбитније је да се деца кроз рад у кућним условима уче самодисциплини и личној одговорности, да стичу самосталност у раду, одрже континуитет учења и усвоје оно што је неопходно да се наставни процес после свега настави несметано.

Стручне сараднице,
Бранкица и Ивана